

Biznes na Mazurach? **Naturalnie!**

Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 powstało w 2015 roku na gruncie przekonania, że „razem możemy więcej”. Łącząc siły samorządów położonych wokół Wielkich Jezior Mazurskich, udało się osiągnąć cele zauważalne w skali całego regionu. Działając wspólnie, możemy nie tylko zadbać o dobry klimat do życia, wypoczynku i prowadzenia biznesu, ale także zatroszczyć się o przyrodę Mazur, która jest największym bogactwem regionu.

Szukając innowacyjnych rozwiązań, zgodnie z filozofią zrównoważonego rozwoju, możemy inwestować w coraz lepszą dla środowiska infrastrukturę, a jednocześnie budzić w mieszkańcach świadomość ekologiczną.

Celem Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 jest dynamiczny rozwój biznesu i turystyki, ale jedynie wtedy, jeśli jednocześnie chroni najważniejszy walor regionu – unikatowe dziedzictwo naturalne.

Mazury to region, przed którym zarówno władze, jak i inwestorzy widzą ogromne perspektywy. Sezon turystyczny trwający cały rok, uzdrowiskowy charakter mazurskich miejscowości i wysoka jakość życia mieszkańców to wizja, która przyświeca samorządowcom i jest realizowana poprzez wspólne przedsięwzięcia.

MAZURY CUD NATURY

Kraina Wielkich Jezior Mazurskich jest unikatem nie tylko na skalę kraju, ale także Europy. Na całym kontynencie niewiele jest miejsc, w których znajduje się tak rozległy i bogaty przyrodniczo kompleks ponad dwóch i pół tysiąca jezior, połączonych ze sobą rzekami i kanałami. Szlak Wielkich Jezior Mazurskich prowadzi od Rucianego-Nidy na południu do Węgorzewa na północy. Jego długość to aż 111 km w linii prostej. Wiedzie przez Mikołajki, Orzysz, Ryn, Giżycko oraz wiele mniejszych, uroczych miejscowości. Co roku goszczą one szukających wytchnienia na łonie natury turystów z całego świata. Nie wszyscy wiedzą, że Kraina Wielkich Jezior Mazurskich nie jest dziełem samej natury. 10 tysięcy lat temu powstała w wyniku zlodowacenia bałtyckiego. Pierwotnie była morzem, które podzieliło się na kilka mniejszych rozlewisk. Natomiast kanały łączące jeziora są efektem pracy człowieka.

Wielkie Jeziora Mazurskie to sieć akwenów o powierzchni blisko 500 km², lasy rozpościerające się na jednej trzeciej województwa - kraina różnorodnej fauny i bujnej flory. 100 tys. ha zajmuje Puszcza Piska z Mazurskim Parkiem Krajobrazowym. W skład obszaru puszczy wchodzi m.in. rzeki Krutynia i Pisa oraz jezioro Śniardwy. Puszcza jest po-

łożona na terenie 16 gmin i aż 3 województw, ale jej największa część leży w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich.

Aby chronić liczne ptactwo wodne, utworzono tu wiele rezerwatów, z czego aż pięć to ściśle rezerwaty ochrony przyrody. Warto wspomnieć o obszarze chronionym Jezioro Łuknajno (to największa w Europie kolonia łabędzia niemego), rezerwacie Czapliniec (tam rezyduje czapla siwa), czy Rezerwacie Przyrody Nietlickie Bagno (największej w Polsce ostoi przelotnych żurawi). Obszar chroniony jezioro Łuknajno został wpisany do międzynarodowego grona Rezerwatów Biosfery UNESCO.

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

Idea zrównoważonego rozwoju to koncepcja bliska mazurskim samorządom i przedsiębiorcom. To jedyny sposób, aby iść z duchem czasu, a jednocześnie ocalić naturalne dziedzictwo regionu.

Zarówno w przedsiębiorstwach i organizacjach, jak i mieszkańcach Mazur budzi się świadomość, że to właśnie na nich spoczywa odpowiedzialność nie tylko za teraźniejszość, lecz i przyszłość, którą kształtują dla innych. Wymaga to nowego podejścia i zmiany dotychczasowego myślenia. Ich osiągnięcie nie wydarzy się z dnia na dzień, jednak ten proces się rozpoczął, a trend zrównoważonego rozwoju staje się bardziej powszechny.

Rosnąca świadomość społeczna oraz zasada odpowiedzialnego biznesu zaczyna odgrywać na Mazurach coraz większą rolę. Zmienia się kierunek myślenia z jednowymiarowego na wielowymiarowy, przewidujący skutki naszych działań w przyszłości. Rośnie liczba lokalnych przedsiębiorstw, które świadomie realizują strategię zrównoważonego rozwoju, dążąc do zwiększenia przychodów z nowoczesnym zachowaniem użyteczności społecznej oraz ekologicznej.

Dlatego mazurscy przedsiębiorcy szukają innowacyjnych rozwiązań i czują się częścią regionu, doceniając jego unikatowe walory. Dzięki takiemu podejściu budują nową jakość marki, firmy czy osoby w oczach nowoczesnego świadomego odbiorcy.

Jedno jest pewne: charakter Mazur całkowicie wyklucza przemysł ciężki, co nie znaczy, że nie powstają tu duże przedsiębiorstwa. Jednak każdy nowy biznes musi wpisywać się w pejzaż wartości regionu, w ekologię i jego charakter. Idea zrównoważonego rozwoju sprawia, że w miejsce starych fabryk, pojawiają się nowe inicjatywy. W Węgorzewie, na terenie starych zakładów POM powstała nowoczesna stocznia Northman z centrum badawczo-rozwojowym, która produkuje jachty żaglowe i motorowe na cały świat. Tworzą ją ludzie z pasją, którzy czują żeglarski klimat, a swoje prototypy testują na mazurskich jeziorach. Dziś świat jest globalną wioską, zarządzanie i praca na odległość stają się coraz bardziej popularne. Jest mnóstwo wolnych zawodów, które nie potrzebują wielkich aglomeracji. Zmienia się styl życia, doceniamy luksus bycia blisko natury, a sukces firmy staje się tak samo ważny jak czas na rodzinę, hobby czy odpoczynek.

BIZNES W DUCHU EKO

Ekologia nie jest już abstrakcyjnym pojęciem z kampanii społecznej, ale stała się codzienną praktyką mazurskich przedsiębiorców. Duże firmy dostosowują się do rosnących wymogów środowiskowych, wprowadzają nowe procedury. Małe – takie jak agroturystyki czy manufaktury spożywcze – budują wokół tego pojęcia swoją biznesową tożsamość. Duże przedsiębiorstwa realizują zrównoważony rozwój w poszanowaniu środowiska, przede wszystkim koncentrując się na minimalizowaniu szkód.

– *Naszą nową inwestycją, proszkownię, wyposażyliśmy w nowoczesną kotłownię gazową, która nie zanieczyszcza powietrza.* – Marcin Piwowarczyk dyrektor mrągowskiego oddziału Spółdzielni Mleczarskiej Mlekpól.

– *Biogazownie i fotowoltaiki to nasza przyszłość. Trzeba inwestować w odnawialną energię – zarabiać na tym i jednocześnie splacać dług zaciągany przez lata u natury. Niestety za mało się o tym mówi, więc ludziom biogazownia kojarzy się z fetorem, a przecież wszystko biegnie rurami pod ziemią, nie ma mowy o żadnym przykrym zapachu. Natomiast korzyści dla wszystkich są łatwo policzalne – zarówno dla inwestora, jak i dla całej gminy. To źródło stabilnej energii i pomysł na przetwarzanie części odpadów.* – Jan Rzymowski, właściciel gospodarstwa rolnego w Upałtach.

– *Odniesienie do kontekstu krajobrazowego i kulturowego jest dla nas ważne. Staramy się tworzyć obiekty w taki sposób, aby uzupełniały przestrzeń, a nie z nią konkurowały. Lokalizacje naszych projektów to z reguły miejsca wyjątkowe krajobrazowo, co czyni naszą pracę mocno odpowiedzialną. Z drugiej strony „czucie” tej przestrzeni daje dużo motywacji i twórczej energii. Otoczenie i środowisko Mazur są inspiracją, jakiej nigdzie indziej nie można znaleźć.* – Karolina Czupryniak, właścicielka pracowni Chiliart Architekci w Giżycku.

Innym przykładem proekologicznego kierunku rozwoju jest Solace House – firma w Rucianem-Nidzie, która zajmuje się budową innowacyjnych domów pasywnych. Technologia oraz architektura domu pozwala na wygenerowanie maksymalnej ilości energii z paneli słonecznych przy minimalnych stratach ciepła. Energooszczędny dom to nie tylko rozwiązanie atrakcyjne ekonomicznie dla klientów, ale także krok w stronę uniezależnienia się od zewnętrznych źródeł pozyskiwania energii.

Ekofilozofię realizują też kameralne obiekty hotelowe nierzadko połączone z manufakturami spożywczymi. Tam można skosztować lokalnych przysmaków z plonów pochodzących z własnych upraw gospodarzy. Dla wielu osób „eko” jest równoznaczne z „wege”, stąd coraz więcej propozycji produktów roślinnych, niepochodzących od zwierząt.

Szeroką ofertę dla wegan i wegetarian posiada Siedlisko Sabinowo, gdzie goszczą chlebem własnego wypieku, domowymi przetworami i ciastami, a całe menu przygotowywane jest w oparciu o naturalne produkty bez użycia środków konserwujących. Ale pojęcie „eko” nie musi się wiązać jedynie z gastronomią i przetwórstwem spożywczym. Na mapie regionu można znaleźć również inne manufaktury. Działanie na Wygonie to wytwórnia pięknych przedmiotów dzierganych z włóczek z całego świata, certyfikowanych sznurków i ekomateriałów.

Jak widać, filozofię „eko” można realizować na wiele sposobów. Najważniejsze jednak, że mazurscy przedsiębiorcy przejmują odpowiedzialność nie tylko za swoje działania, ale także za ich długofalowe następstwa.

EKOTURYSTYKA NA MAZURACH

Niezależnie od gustów, kaprysów i preferencji, turyści przyjeżdżający na Mazury oczekują spotkania z naturą – zarówno podczas uprawiania aktywności, jak i degustowania lokalnych potraw. Wizerunek Mazur kojarzy się wszystkim z zielonym azylem czystego powietrza, ciszą i rekreacją na łonie przyrody. Zamiast parku rozrywki – las, zamiast galerii handlowych – eko-targi jedzenia i rękodzieła, zamiast gigantycznego kompleksu SPA, częściej ruska bania i zachęta do morsowania. Dlatego wszelkie fundusze przeznaczone na poprawę infrastruktury turystycznej kierowane są w inwestycje, które nie generują hałasu, spalin, tłumów ludzi.

Prężnie rozwija się baza biwakowa dla miłośników spływów kajakowych. Wzdłuż Krutyni, temperamentnej Dajny czy wijącej się Pisy powstają coraz bardziej komfortowe miejsca wypoczynku, a także nowe smaczne propozycje kulinarne. W strategii rozwoju na najbliższe lata planowane jest zagospodarowanie terenów przyległych do rzek Węgorapy, Sapiny, Nidki, Dajny, Orzyszy oraz kanału Dejguny. Rozbudowa sieci szlaków kajakowych wskazanych rzek i kanału poprzez ich udrożnienie, oznakowanie, urządzenie miejsc obsługi ruchu turystycznego, stanic wodnych, czy odpoczynku i rekreacji, a także budowa nowych mostów, pomostów, portów, czy umocnienie brzegów sprawi, że wypoczynek na łonie natury z jednej strony będzie coraz bardziej atrakcyjny, a z drugiej będzie się odbywał w pełnym poszanowaniu jej walorów. Odmianą inwestycją gmin i Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 jest też rewitalizacja szlaku Wielkich Jezior Mazurskich. Zakończenie prac przewidziane jest na 2023 rok.

Kluczowe inwestycje Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020

- Nowa kładka dla pieszych oraz modernizacja promenady w Mikołajkach
- Budowa śluzy Guzianka II w Rucianem-Nidzie wraz z przebudową starej śluzy
- Przebudowa nabrzeża w Rynie i w Rucianem - Nidzie
- Przebudowa starych umocnień ujścia rzeki Pisy oraz Port jachtowy na Pisie
- Nowe przejście nad kanałem w Giżycku i modernizacja portu
- Przebudowa i umocnienie wszystkich kanałów na Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich

Drogi wodne to nie jedyne atrakcyjne szlaki Warmii i Mazur. Na równie ciekawe trasy mogą liczyć miłośnicy jazdy na rowerach. Gratką dla cyklistów jest Mazurska Pętla Rowerowa – projekt Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020. Otacza ona wielkie jeziora i wynosi ponad 300 km. Cały szlak wytyczono, uwzględniając istniejące zabytki i atrakcje. Projekt zapowiada się spektakularnie – twórcy trasy zapewniają o wyjątkowych walorach krajoznawczych, dlatego stawiają aż 10 wież

widokowych rozmieszczonych na trasie, a także wiaty wypoczynkowo-rekreacyjne oraz sanitariaty. Stworzenie 18 Miejsc Obsługi Rowerzystów zapewni turystom pełen komfort jazdy, a wypożyczalnie wraz z serwisem pozwolą na bezpieczną podróż i bieżącą naprawę ewentualnych usterek. Mazurska Pętla Rowerowa łączy się z kolejną chlubą regionu Wschodnim Szlakiem Rowerowym Green Velo. Obecnie to najdłuższa tego rodzaju trasa w Polsce podzielona na 12 „królestw rowerowych”. Trzy z nich wyznaczono na terenach województwa warmińsko-mazurskiego, a cała trasa ma blisko 400 km! Jednak na wytyczeniu szlaków się nie kończy. Zadbano również o infrastrukturę, czyli Miejsca Obsługi Rowerzystów, które rekomendowane są na wypoczynek czy posiłek.

Rekreacja i sport na świeżym powietrzu od lat stanowią priorytet mazurskich gmin, dlatego inwestują w plenerowe siłownie i miejsca, gdzie można zażywać ruchu pod przysłowiową chmurką. To miasta rozwijające się w harmonii z otoczeniem, a jednocześnie aktywne i dla aktywnych – i tak też chcą się promować.

Mazury chcą się stać miejscem, gdzie ekologiczną rekreację można uprawiać przez cały rok. Propozycje dla narciarzy biegowych, działalność stoków narciarskich, żeglarstwo lodowe oraz snowkiting, miejsca dedykowane wędkarzom, centra uzdrowiskowe i salony odnowy biologicznej – to kierunki zrównoważonego rozwoju turystycznego regionu, z uwzględnieniem potrzeb współczesnego turysty i w pełnym poszanowaniu środowiska naturalnego.

EKOAMBICJE REGIONU

Postawa proekologiczna nie jest dziś już tylko trendem, chwilową modą, która minie wraz z sezonem, lecz wyrazem odpowiedzialności za przyszłe pokolenia. Szczególnie ważna jest ochrona zasobów naturalnych i środowiska tych miejsc, których cywilizacja nie zdążyła zmienić. Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 w swojej strategii wyznaczyło wiele celów na kolejne lata. Są to plany ambitne, wymagające wysokich funduszy i dużego zaangażowania, ale chodzi o najwyższy priorytet współczesności – ochronić naturę i przywrócić jej należny status. Na Mazurach już się to dzieje.

Niskoemisyjne środki transportu to ulga dla planety i najzdrowsza forma komunikacji. Ambicją regionu jest wybudowanie kolejnych setek kilometrów tras dla miłośników jednośladów, jak również połączenie dotychczasowych szlaków oraz zapewnienie wysokiej jakości dróg rowerowych na wjeździe do miast.

Kolejnym ważnym przedsięwzięciem jest wydajne wytwarzanie i wykorzystanie energii elektrycznej oraz ciepłej, czyli rozwój tzw. zielonych technologii, a także zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego. W najbliższych latach planowane są liczne działania w ramach Strategii Wielkie Jeziora Mazurskie 2030.

Dlatego w najbliższych latach planowane jest:

- Montowanie instalacji fotowoltaicznych na budynkach publicznych
- Liczne modernizacje oświetlenia na energooszczędne
- Wdrażanie inteligentnego zarządzania energią ciepłą, m.in. poprzez termomodernizację budynków
- Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania i wymiana stolarki okiennej w budynkach publicznych
- Zwiększenie elektromobilności
- Nowe stacje ładowania pojazdów elektrycznych.

PRYZYSTAŃ, BO CZYSTO!

Rosnąca atrakcyjność turystyki krajowej wymaga szeroko zakrojonej profilaktyki środowiskowej, dlatego tak ważne jest, aby udostępniając gościom zasoby przyrodnicze, zadbać jednocześnie o ich ochronę. Zgodnie z tą myślą wszystkie istniejące przystanie żeglarskie powinny posiadać systemy odbioru nieczystości z jachtów, a także dysponować wystarczającą liczbą miejsc do cumowania.

Należy przyjąć, że w miesiącach letnich tylko ze szlaku wodnego Wielkich Jezior Mazurskich korzysta blisko 14 000 jednostek. Dlatego tak istotne jest, aby wyposażać porty w nowoczesne instalacje odbioru nieczystości płynnych i stałych, podłączenie wody, WC, prądu, modernizację zaplecza sanitarnego, wyposażenie go w pralnio-suszarnie, a także uzupełnieniu infrastruktury IT.

Z podobnej oferty powinni móc skorzystać turyści poruszający się lądem, którzy chcą opróżnić zbiorniki nieczystości płynnych, pobrać wodę lub energię elektryczną. Obecnie muszą znaleźć

czynny kemping oferujący serwis kampera bez konieczności całonocnego pobytu. Aby wyeliminować procedury nielegalnego wylewania nieczystości, planowane jest utworzenie sieci Miejsc Obsługi Kamperów – ogólnodostępnych, ekologicznych miejsc postojowych dla kamperów lub przyczep kempingowych z tzw.: „kolumną serwisową” posiadającą m.in. pobór wody, prądu i odprowadzenie nieczystości płynnych, a także infrastrukturę okołoturystyczną.

Jednak inwestycje w infrastrukturę to nie wszystko – ważna jest edukacja. Trzeba zachęcać turystów do zmiany nawyków oraz wprowadzać nowe regulacje prawne – na przykład obowiązek plombowania zbiorników na jachtach.

W ramach działań chroniących mazurskie wody planowane są także budowy i przebudowy oczyszczalni ścieków, sieci wodociągowych, stacji uzdatniania wody, ale też kanalizacji deszczowej czy obiektów małej retencji.

INNOWACYJNE MAZURY

Dzięki postępującej cywilizacji i zdobyciom technologicznym, a przede wszystkim szybkiemu internetowi, Mazury są znacznie „bliżej świata” niż kiedyś. Docenia to wielu inwestorów z Polski i zagranicy, którzy właśnie ten region wybierają na siedzibę swojej firmy. I choć stereotyp Mazur wciąż kojarzy je przede wszystkim z wypożyczaniem, coraz częściej mówi się o Mazurach jako świetnym miejscu na tworzenie innowacyjnych biznesów.

Nie brakuje tu międzynarodowych firm, jak Farmtrac z indyjskim kapitałem, który wytwarza ciągniki oparte o rodzime technologie, czy wywodząca się z Niemiec spółka Bruss Polska – producent komponentów samochodowych, nagrodzony statuetką Mazurskiego Lidera Innowacji. Mrągowski Oddział Mlekpolu wybudował jedną z największych w Europie proszkowni, zaś węgorzewska Stocznia Northman od początku zainwestowała w centrum badawczo-rozwojowe, które pozwala podnosić innowacyjność i konkurencyjność produkowanych tam jachtów.

Przy współpracy z Uniwersytetem Warszawskim, powstaje również Mazurskie Centrum Bioróżnorodności i Edukacji KUMAK. To jedno z kluczowych przedsięwzięć wpisanych do Strategii Wielkie Jeziora Mazurskie 2020, w ramach którego utworzone zostanie interaktywne centrum nauki prezentujące zwierzęta i rośliny oraz procesy zachodzące w otaczającym nas środowisku. Będzie to miejsce edukacyjne, wykorzystywane do nauki o środowisku i zaplecze dla badań nad ekosystemami wodnymi, w tym nad jakością wody i naturalnymi sposobami jej oczyszczania.

Innowacyjność Mazur nie zawsze musi dotyczyć nauki i technologii. Czasem połączenie surowca i designu, jak w przypadku wyrobów z regionalnego drewna, może być tak nowatorskie, że zachwyca odbiorców na całym świecie. Polskie szlachetne i ekskluzywne meble firmy Loftwood, wytwarzane z mazurskiego dębu znajdują znacznie więcej kupców na świecie niż w kraju.

I wreszcie innowacyjność to również zmiana sposobu myślenia o biznesie, którego nadrzędnym celem, wraz z wejściem do Polski korporacyjnej filozofii, było generowanie jak największego zysku. Dziś wielu mazurskich przedsiębiorców deklaruje, że biznes jest też ich filozofią życia, dlatego stoi za nim misja dostarczania klientom tego, co wartościowe, zdrowe, potrzebne. Zysk jest jedynie należną gratyfikacją, ekwiwalentem realnej wartości.

Potrzeba innowacyjności wkracza też do administracji. Projekt Cyfrowe Mazury to wspólne przedsięwzięcie gmin zlokalizowanych na Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich. Zakłada on m.in. spójny model elektronicznej administracji, który umożliwi sprawną komunikację z urzędem, a także zapewnienie dostępu do Internetu w miejscach publicznych.

To wszystko pokazuje, że siedzibą innowacyjności nie muszą być aglomeracje, szklane wieżowce czy ogromne fabryki – innowacyjność to wyjście ze schematu, optymalizacja energii i przede wszystkim przebłysk ludzkiego geniuszu. Natura Mazur niewątpliwie temu sprzyja.

 **Wielkie Jeziora
Mazurskie 2020**
Stowarzyszenie

Egzemplarz bezpłatny

ul. Kolejowa 6
11-730 Mikołajki
+48 515 576 658

biuro@mazurytobiznes.pl
www.mazurytobiznes.pl

